

ARTIKELN I KORTHET

◉ Att reparera husbilar och husvagnar kan vara knepigt; det är svårt att komma åt skadorna. Många delar är limmade och att byta en del kan innebära en viss demontering. Det har gjort att Anders Wihlberg och Hans Damberg på Vinyl make up i Tenhult blivit experter på att laga skador på plats, så kallad spot repair. Företaget är huvudentreprenör för Kabes lack och plastskador som upptäcks i produktionen.

Att komma åt skador på husbilar och husvagnar, byggda av plåt och plast med limmade lister, kräver sina konstnärer. **Vinyl make up** i Tenhult har två sådana experter på "spot repair" som smått magiskt trollar bort skadorna.

TEXT MARIA ERIKSSON FOTO CRISTEL LIND

Tenhult, söder om Huskvarna, är lite av husbilarnas och husvagnarnas mecka. Här finns Kabes huvudkontor och tillverkning, Hobby fritids stora husvagnshall och Adrias importverksamhet av husbilar och husvagnar. Här ligger också numera Vinyl make up, huvudentreprenör för Kabes eventuella plast- och lackskador för kunder i Sverige, Danmark, Finland eller Norge.

– Det som gör oss unika är att vi har nischat in oss på att just reparera husvagnar och husbilar. Periodvis hade jag nog kunnat anställa två personer till, men då hade jag behövt större yta. I dag får jag plats med fem objekt samtidigt och det är lagom, säger Anders Wihlberg.

Han var verktygsmakare på Huskvarna

Anders Wihlberg är verktygsmakare i botten.

Stefan Andersson och Joakim Thorell från Kabe bänder bort en limmad list med hjälp av en kniv och muskelkraft för att en liten buckla ska kunna repareras. En liten pil i tusch markerar där bucklan finns.

Finlirarna

Printade husbilar innebär merarbete för Anders och Hans. Här har det spacklats slípats och målats.

symaskiner när han blev inlockad i bilbranschen och började reparera billinredningar under 1980-talets med många inbrottsstöder av stereoapparater i bilar. I början av karriären jobbade han från sin bil och åkte runt till kunder med verktyg i bakluckan.

– Jag fick snabbt en förfrågan från en lackverkstad i Jönköping som behövde hjälp med plastreparationer och lackering. Sedan kontaktades jag av Kabe husvagnar som be-

hövde hjälp med produktionsrelaterade skador på husbilar.

SVÄRIGHETEN MED ATT tillverka husbilar och husvagnar ligger i stora partierna plast och plåt, samtidigt som antalet skruvar ska vara så få som möjligt för att minska risken för genomsläpp av fukt, vilket verkar vara en av de största skadeorsakerna. Det räcker med att en mekaniker sluntit med kniven när tätningss-

fogen skurits eller att en skruv av misstag gått rakt igenom för att Anders Wihlborg behövs på plats.

– Runt 2010 tog det ordentlig fart med husbilar och vi fick mer och mer att göra. Hans Damberg anställdes och tre år senare flyttade vi in i vår verkstadslokal i Tenhult. Då började vi också ta in försäkringsskador och andra större skador.

I dag består verksamheten till 90 procent av reparationer av alla märken på nya och begagnade husbilar och husvagnar. Resten är inredning av bilar och karosskador, även på båtar och bilar. I en liten verkstad i Gränna sköts flockningen, fiberbeläggning med nylonfiber som bildar en sammetsyta och som används i inredningssammanhang. Det efterfrågas också i rallybilar som material på instrumentpanelen för att få bort reflexer.

"ALLT VI GÖR ÄR EN UTMANING; DET ÄR INTE ALLTID VÅRA UPPDRAGSGIVARE TROR ATT VI KOMMER ATT KLARA DET."

Anders visar hur linjalen sugs fast med tryckluft. Med hjälp av en ventil bildas vakuüm som vänder luften innan reparationsmallen fästs.

I VERKSTADEN I Tenhult finns ingen stängd lackbox; en sådan skulle behöva vara lika stor som en husbil och det kan ju innebära en längd om tio meter. I stället drar Vinyl make up för draperier och styr utsugen och friskluft med ventilation.

Anders och Hans ser alla skador som utmaningar eftersom en reparation måste föregås av en smidig demontering.

– Husbilar är ologiskt byggda för eftermarknaden. Att plocka bort en bakljusramp kräver ofta att hela bakpartiet med sidostycken måste tas bort och de är ofta limmande med Sikaflex (vit fogmassa). Det finns inte många skruvar i en husbil, säger Anders Wihlborg.

Att avlägsna hela stycken blir ofta kostsamt. Genom att i stället reparera skadan på plats blir kostnaden lägre och Anders och Hans har

Vinyl make up är huvudentreprenör till Kabe.

VINYL MAKE UP

ÄGARE: Anders Wihlborg.

SÄTE: Tenhult utanför Huskvarna och Gränna.

OMSÄTTNING: 2,2 miljoner kronor (2015).

ANTAL ANSTÄLLDA: 1 person.

HUSVAGN ELLER HUSBIL: Varken eller. Åker hellre flyg till varmare ställen med familjen.

blivit riktiga konstnärer på "spot repair".

– Det gäller att tänka utanför boxen. Jag har haft god hjälp av min utbildning inom inredning. Reparationstekniken är hämtad från Bilplastteknik, men det finns skillnader. När vi armerar en spricka värmer vi in nät från utsidan inte från två håll som vi lärt oss på bilar. Det svåra är att göra det hållbart.

ALLA SKADOR BÄTTRINGSLACKERAS och då helst på så små ytor som möjligt.

– Det gäller att blanda till färgen rätt. Vi målar en fläck och dimmar ut med "dimutjämningsvätska". När det hårdats polerar vi ihop färgerna.

– Fler borde jobba med att reparera skadan i stället för att lackera hela delen, men det kräver att man har någon som jobbar med det hela tiden. Det tar tid att lära sig att se färgskillnader. Vi har modern utrustning också men det är långt ifrån alltid som det stämmer. Det gäller att träna sig att se skillnader.

Just nu är det högttryck i produktionen. Bucklor och reparation av plåt är de vanligaste skadorna.

– Vi jobbar också med HBC-teknik som handlar om att reparera kulhamrad plåt, ett system där man kopierar en fasad som har en struktur. Man gör avtryck en bit ifrån eftersom mönstret upprepas, typ mönsteranpassning. Sedan riktar man ut en linjal, känner av och mäter sig fram i mönstret.

– Därefter görs en avgjutning, vi sprutar in gummimassa som bildar rätt mönster. När

MC-bilen Heinkel Trojan är en av Hans Dambergs ögonstenar.

HANS DAMBERG

"Entusiastbilarna är min pensionsförsäkring"

Hans Damberg är utbildad plåtslagare, före detta bilplastreparatör på Holmgrens Bil, före detta företagare och med erfarenhet av pulverlackering från flera länder. Men han är också bilbyggare.

– Jag gillar allt gammalt, säger han. Köpfbudet från sin sambo har han just brutit.

– Dagens bilköp blev en Saab 9:3 från -02 för 4 000 kronor. Nybesiktigad. Och en trädgårdstraktor, tillägger han och ser lite bekymrad ut över hur den nyheten ska tas hemmavid.

Sin första bil köpte Hans Damberg när han var tretton. I dag har han ungefär 35 bilar som står i flera garage och en lada.

– Det började kanske som idioti, men i dag är det min pensionsförsäkring.

Han bygger hot rods och använder gamla karosser och nya motorer.

– I min Chevy- 37 kupé har jag en motor

från en Corvette- 02 med 425 hästkrafter. Den går snabbt kan jag lova, säger Hans Damberg.

– Jag köper bilar lite för ofta. Ibland köper jag bilar bara för att få reservdelarna. Jag har nio Saab-bilar.

Hans är en uppfinnarjocke och funderar just nu på en ny typ av krymp-maskin som vi inte får skriva mer om än så här.

– När jag bygger mina bilar får jag forma mina egna karosser eftersom det inte finns några delar att få tag på. Det handlar om extrema bilar som får byggas med krymp- och sträckteknik och "engelska hjulet".

Finaste bilen i hans samling ligger nedplockad i lådor.

– Det är en Studebaker 1949 cab. Jag köpte den för mitt muckarbidrag en gång i tiden. Jag har fått en miljon kronor i bud på lådorna, men de är inte till salu, säger han.

vi sedan flyttar reparationsfixturen till skadan sprutar vi in filler och formar skadeområdet.

VINYL MAKE UP använder både sprutor och kanyler för att få in fillern i skadan. Det är ett tidskrävande hantverksarbete. Efter att skadan är reparerad grundmålas området, bättringslackeras och poleras.

– Det är svårt för många verkstäder att använda sig av spot repair, eftersom billackerarbranschen är så hårt uppstyrd tidsmässigt från försäkringsbolagen. Arbetet har effektiviserats

och det finns inte mycket tid till att mixa färger och göra färgprover.

Men det lönar sig. Anders Wihlborg berättar om en husvagn som fått en krockskada. Att byta hela väggen på vagnen hade kostat 200 000 kronor. Efter att Anders och Hans hade reparerat skadan på plats slutade kostnaden på 35 000 kronor.

– Allt vi gör är en utmaning. Det är inte alltid som våra uppdragsgivare tror att vi kommer att klara det. Det är det som driver oss, säger Anders Wihlborg. ☺